

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

02 лютого 2021 року

м. Київ

№ 13

Про затвердження Положення про особливості застосування Національним банком України заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 21, 28, 29, 39, 40, 46, 47 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, на виконання вимог пункту 14 розділу II Закону України від 12 вересня 2019 року № 79-ІХ “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг”, з метою урегулювання питань щодо особливостей застосування заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління небанківською фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про особливості застосування Національним банком України заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації, що додається.

2. Пункт 3 додатка до постанови Правління Національного банку України від 25 червня 2020 року № 87 “Про забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків фінансових послуг з питань застосування заходів впливу” виключити.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

1) пункт 1 розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 березня 2008 року № 416 “Про затвердження Положення про особливості застосування заходів впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та

призначення тимчасової адміністрації та про внесення змін до деяких нормативно-правових актів”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 травня 2008 року за № 481/15172;

2) підпункт 1.2 пункту 1 розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 10 січня 2013 року № 65 “Про затвердження змін до деяких розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України щодо особливостей застосування заходів впливу”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 лютого 2013 року за № 202/22734.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 33

Положення
про особливості застосування Національним банком України заходу впливу у
вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та
призначення тимчасової адміністрації

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі – Закон про фінансові послуги), нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк) з питань застосування Національним банком заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг.

2. Це Положення визначає особливості застосування Національним банком заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації стосовно фінансової установи (крім банку), діяльність якої ліцензується Національним банком (далі – небанківська фінансова установа) у порядку, передбаченому Законом про фінансові послуги, нормативно-правовим актом Національного банку з питань застосування Національним банком заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг.

3. Терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в таких значеннях:

1) керівник тимчасової адміністрації – фізична особа, яка відповідно до рішення Національного банку про застосування заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління небанківською фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації (далі – рішення про призначення тимчасової адміністрації) набуває статусу її керівника та очолює тимчасову адміністрацію, якщо тимчасовим адміністратором призначено юридичну особу;

2) працівник тимчасового адміністратора – працівник юридичної особи, призначеної Національним банком тимчасовим адміністратором;

3) тимчасова адміністрація – призначений рішенням Національного банку тимчасовий орган управління та контролю небанківської фінансової установи, до якої Національним банком застосовано захід впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації;

4) тимчасовий адміністратор – призначена Національним банком юридична або фізична особа, яка здійснює функції тимчасової адміністрації та яка відповідає вимогам, визначеним статтею 47 Закону про фінансові послуги, включаючи керівника тимчасової адміністрації.

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у Законі України “Про Національний банк України”, Законі про фінансові послуги і нормативно-правових актах Національного банку з питань регулювання ринків небанківських фінансових послуг.

II. Функції, обов’язки, завдання та повноваження тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи

4. Функції тимчасової адміністрації виконують особи, які призначаються Національним банком відповідно до вимог статей 46 та 47 Закону про фінансові послуги.

5. Тимчасова адміністрація/тимчасовий адміністратор у своїй діяльності керується Законом про фінансові послуги, законами України з питань регулювання ринків фінансових послуг, іншими законодавчими актами, цим Положенням, а також рішенням про призначення тимчасової адміністрації та установчими документами небанківської фінансової установи.

6. Повноваження відстороненого керівництва від управління небанківською фінансовою установою, зазначеного в рішенні про призначення тимчасової адміністрації, припиняються та покладаються на тимчасову адміністрацію з дня прийняття такого рішення.

7. Основним завданням тимчасової адміністрації є вчинення в межах наданих законодавством повноважень дій, спрямованих на усунення небанківською фінансовою установою, щодо якої призначено тимчасову адміністрацію, порушень законодавства про фінансові послуги, організацію збереження активів небанківської фінансової установи, документів, інформації, систем обліку та реєстрації, баз даних, визначення можливості стабілізації діяльності небанківської фінансової установи та запобігання створенню кризових явищ, що можуть призвести до невиконання прийнятих небанківською фінансовою установою зобов’язань, включаючи подання заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство у випадках, передбачених

статтею 34 Кодексу України з процедур банкрутства, а також виконання інших завдань, визначених рішенням про призначення тимчасової адміністрації та установчими документами небанківської фінансової установи.

8. Керівник тимчасової адміністрації виконує організаційно-розпорядчі та інші функції, пов'язані з виконанням обов'язків керівника або інших осіб відстороненого Національним банком керівництва небанківської фінансової установи (підписує накази про призначення, звільнення, переведення працівників фінансової установи, підписує від імені небанківської фінансової установи претензії до боржників, а також процесуальні документи, необхідні для виконання завдання тимчасової адміністрації).

9. Керівник тимчасової адміністрації в межах своїх повноважень приймає рішення одноосібно. Керівник тимчасової адміністрації (якщо тимчасовим адміністратором призначено юридичну особу) за згодою Національного банку має право делегувати повноваження щодо прийняття рішень іншим працівникам цього тимчасового адміністратора, які мають сертифікат Національного банку на право здійснення тимчасової адміністрації фінансової установи та відповідають іншим вимогам Закону про фінансові послуги до тимчасового адміністратора.

10. Тимчасовий адміністратор із дня призначення в межах повноважень:

1) звітує Національному банку, подає відомості, документи та інформацію у встановлених законодавством випадках і порядку;

2) розкриває інформацію про фінансовий стан небанківської фінансової установи та хід провадження тимчасової адміністрації у порядку, встановленому законодавством;

3) здійснює заходи щодо забезпечення нерозголошення інформації з обмеженим доступом та захисту персональних даних відповідно до встановлених законодавством вимог;

4) надає державному реєстратору в паперовій формі або в електронній формі через вебпортал електронних сервісів відомості, необхідні для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, у порядку, встановленому законодавством;

5) уживає заходів до недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів та невідкладно повідомляє Національний банк про наявність такого конфлікту інтересів;

б) надсилає до правоохоронних та контролюючих органів повідомлення про ознаки порушень, які передбачені адміністративним та кримінальним законодавством;

7) уживає заходів для забезпечення безперервної роботи небанківської фінансової установи;

8) уживає заходів для забезпечення збереження активів небанківської фінансової установи та документації фінансової установи, включаючи:

недопущення винесення документації та матеріальних цінностей із приміщень небанківської фінансової установи без дозволу тимчасового адміністратора;

розгляд питання необхідності зміни переліку осіб, які відповідно до законодавства мають право розпоряджатися рахунками;

розгляд питання необхідності заміни замків та обмеження доступу до ключів на зовнішніх входах до приміщень небанківської фінансової установи та до внутрішніх приміщень, у яких обробляються електронні документи, використовуються та зберігаються засоби захисту інформації, а також документи, інформація та обладнання, які можуть забезпечити доступ до активів фінансової установи;

розгляд питання необхідності заміни/встановлення кодів доступу до комп'ютерів та інших засобів зв'язку небанківської фінансової установи та надання допуску до них визначеним працівникам небанківської фінансової установи;

ужиття інших заходів, необхідних для забезпечення схоронності активів, майна і документації небанківської фінансової установи.

11. Тимчасовий адміністратор не пізніше 15 робочих днів із дня призначення забезпечує проведення інвентаризації активів і пасивів (зобов'язань), що належать небанківській фінансовій установі, та за необхідності забезпечує складання балансу (звіту про фінансовий стан), за потреби – із залученням суб'єкта аудиторської діяльності.

12. Тимчасовий адміністратор за результатами інвентаризації у строк до 15 робочих днів із дня їх отримання уживає заходів щодо врегулювання виявлених розбіжностей із відображеними операціями на рахунках бухгалтерського обліку, а також установлює причину наявних розбіжностей.

13. Тимчасовий адміністратор у строк до 15 робочих днів із дня призначення, в межах повноважень, з метою оцінки фінансового стану небанківської фінансової установи, стосовно якої призначено тимчасову адміністрацію та визначення можливості стабілізації її діяльності, а також приведення її у відповідність до вимог законодавства, перевіряє договірну,

бухгалтерську, звітну, касову документацію, документи загального діловодства, матеріали внутрішнього і зовнішнього аудиту щодо діяльності небанківської фінансової установи та іншу документацію, включаючи:

1) перегляд умов усіх договорів оренди, за якими небанківська фінансова установа є орендодавцем (або орендарем), щодо потреби в них та прийнятності умов оренди;

2) забезпечення проведення оцінки вартості активів небанківської фінансової установи, включаючи майно, яким наділені її відокремлені підрозділи;

3) організацію за потреби перевірки діяльності небанківської фінансової установи із залученням зовнішнього аудиту;

4) визначення особи, відповідальної за ведення бухгалтерського обліку.

14. Тимчасовий адміністратор після детальної оцінки фінансового стану небанківської фінансової установи у строк до 30 робочих днів із дня призначення складає план роботи тимчасової адміністрації на період здійснення повноважень.

15. План роботи тимчасової адміністрації повинен містити цільові показники щодо фінансового стану небанківської фінансової установи, яких планується досягти за період діяльності тимчасової адміністрації, з уточненням конкретних періодів, у які планується досягти цих показників, або висновок про ознаки неплатоспроможності небанківської фінансової установи і необхідності ініціювання процедури банкрутства із зазначенням строків, та інші положення (показники) залежно від результатів оцінки фінансового стану небанківської фінансової установи.

16. Небанківська фінансова установа протягом періоду повноважень тимчасової адміністрації подає звітність у порядку, передбаченому законодавством.

17. Тимчасовий адміністратор не пізніше наступного робочого дня з дня одержання рішення про призначення тимчасової адміністрації повинен подати до банків, у яких відкриті рахунки небанківської фінансової установи, засвідчену копію рішення про призначення тимчасової адміністрації.

18. Керівник тимчасової адміністрації/тимчасовий адміністратор у межах повноважень має право:

1) ініціювати перед учасниками небанківської фінансової установи скликання позачергових зборів вищого органу управління небанківської фінансової установи в порядку, установленому установчими документами для виконавчого чи наглядового органу небанківської фінансової установи;

2) подавати позови/звертатися із заявами до суду (включаючи і заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство);

3) від імені небанківської фінансової установи залучати до роботи у процесі здійснення тимчасової адміністрації на підставі цивільно-правових договорів інших осіб (включаючи радників, аудиторів, юристів, оцінювачів) для виконання покладених на нього функцій. Такі договори можуть бути розірвані в односторонньому порядку у день повідомлення тимчасовим адміністратором другої сторони про таке розірвання з наслідками, встановленими цивільним законодавством, якщо така умова встановлена в цих договорах;

4) здійснювати постійний контроль за проведенням небанківською фінансовою установою будь-яких операцій;

5) від імені небанківської фінансової установи запитувати й отримувати документи або їх копії від юридичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та від фізичних осіб за їхньою згодою чи відповідно до закону;

6) від імені небанківської фінансової установи отримувати інформацію з державних реєстрів;

7) подавати до Національного банку заяву про дострокове припинення своїх повноважень;

8) виконувати інші функції та здійснювати інші повноваження відстороненого Національним банком керівництва небанківської фінансової установи, передбачені нормативно-правовими актами, установчими документами та внутрішніми актами небанківської фінансової установи.

III. Відповідальність і страхування тимчасового адміністратора небанківської фінансової установи

19. Тимчасовий адміністратор несе відповідальність згідно із законодавством за:

1) здійснення діяльності за наявності конфлікту інтересів, за винятком випадків, коли про це відомо Національному банку і він дозволив продовжити роботу;

2) приймання прямо чи опосередковано будь-яких послуг, подарунків та інших цінностей від осіб, заінтересованих у здійсненні будь-яких дій, пов'язаних із призначенням тимчасової адміністрації, включаючи виконання ним повноважень щодо управління небанківською фінансовою установою під час здійснення функції тимчасової адміністрації;

3) використання чи надання дозволу на використання майна, яке тимчасовий адміністратор має право контролювати, у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб;

4) приймання зобов'язання від імені Національного банку без його письмового дозволу;

5) розголошення службової інформації, якщо це не пов'язано з виконанням функцій тимчасового адміністратора.

20. Невиконання або неналежне виконання тимчасовим адміністратором своїх повноважень відповідно до Закону про фінансові послуги може бути підставою для припинення виконання ним обов'язків, позбавлення (анулювання) сертифіката на право здійснення тимчасової адміністрації фінансової установи та притягнення до відповідальності згідно із законом.

21. Договори про страхування фінансової відповідальності, життя та здоров'я тимчасового адміністратора (крім службовця Національного банку) укладаються небанківською фінансовою установою протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про призначення тимчасової адміністрації зі страховиком (крім страховика, щодо якого застосовано захід впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації).

22. Договори про страхування фінансової відповідальності, життя та здоров'я тимчасового адміністратора – службовця Національного банку укладаються Національним банком протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про призначення тимчасової адміністрації зі страховиком (крім страховика, щодо якого застосовано захід впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації).

IV. Припинення діяльності тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи

23. Керівник тимчасової адміністрації/тимчасовий адміністратор не пізніше ніж за 15 календарних днів до закінчення строку своїх повноважень має

подати до Національного банку звіт про виконання завдань, визначених у рішенні про призначення тимчасової адміністрації.

24. Тимчасова адміністрація припиняє свою роботу після набрання чинності рішенням Національного банку про відміну/дострокову відміну застосованого заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації (далі – дострокове припинення повноважень тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи) або у зв'язку із закінченням строку, визначеного в рішенні про призначення тимчасової адміністрації.

25. Керівник тимчасової адміністрації надсилає письмові повідомлення про дату припинення повноважень тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи особам, які входять до складу керівництва небанківської фінансової установи, яке було відсторонено від виконання своїх обов'язків на період діяльності тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи, та з якими не було припинено трудових або договірних відносин:

1) не пізніше ніж за 10 календарних днів до закінчення строку повноважень тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи, визначеного в рішенні про призначення тимчасової адміністрації;

2) не пізніше наступного робочого дня після прийняття Національним банком рішення про дострокове припинення повноважень тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи.

26. Інформація про припинення повноважень тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи розміщується на вебсайті такої установи не пізніше наступного робочого дня після дати припинення повноважень тимчасової адміністрації.

27. Особи, які входять до складу керівництва небанківської фінансової установи, яких було відсторонено від виконання своїх обов'язків на період діяльності тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи, та щодо яких не було прийнято рішення про звільнення (розірвання контракту), та/або особи з числа керівництва небанківської фінансової установи, які були призначені після відсторонення керівництва та призначення тимчасової адміністрації, продовжують виконувати свої обов'язки з дня, наступного за днем припинення повноважень тимчасової адміністрації небанківської фінансової установи.

V. Підзвітність та підконтрольність тимчасового адміністратора небанківської фінансової установи

28. Керівник тимчасової адміністрації/тимчасовий адміністратор у процесі здійснення тимчасової адміністрації підзвітний та підконтрольний Національному банку в межах його повноважень у сфері державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг.

29. Національний банк у межах його повноважень у сфері державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг має право вимагати від керівника тимчасової адміністрації/тимчасового адміністратора подання позачергових звітів або іншої інформації про діяльність тимчасової адміністрації.